

A Jeli Arborétum nemcsak hazánk, de Európa egyik legkülönlegesebb arborétuma. Alapítója, gróf Ambrózy-Migazzi István, aki korábban a Nyitra melletti Malonyán létesített arborétumot, 1922-ben kezdte el a Jelihálás nevű birkalegélőn és csarabosnyíres fenyéren növénykülönlegességeinek telepítését. Tíz év alatt már 5 hektár gondozott kerttel

bejárat

sétaút havasszépékkal

büszkélkedhetett. Hagymás és rizómás növények tízezreit, fenyők és lombos fák, illetve Rhododendronok több tucat fajtát és változatát ültették el itt, felismerve a meghonosításra szánt növények igényei és a helyi szélsőségesen savanyú talajadottságok, mikroklíma közötti összefüggéseket. A töretlen gyarapodás a gróf 1933-ban bekövetkezett haláláig tartott.

japán azalea változat

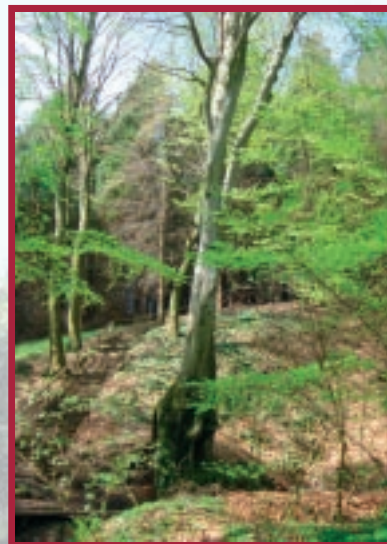
csarabos - nyíres

örökzöld havasszépe

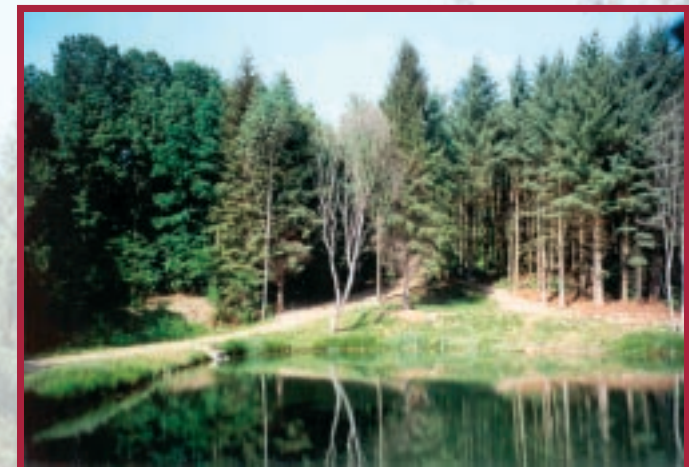

japán babérhanga

a Hét-forrás öreg bükkfája

A II. világháború után a park állami (erdészeti) kezelésbe került, újra fejlődésnek indult. A fejlesztés egyik állomásaként 1953-ban védetté nyilvánították az un. parki részt és a Hét-forrás szurdok környékét. Az 1958-ban készített növénykataszter szerint azonban az alapító által telepített fajok közül csak 15 fenyő, 19 lombhullató fa- és cserjefajt találtak a területen. A többi a háború és a természet áldozata lett. A nyíres fenyért is lassan megemésztették a szukcessziós folyamatok. A természet kezdte lassan visszahódítani jogos örökét. Az erdőgazdaság kebelében megindult nagyszabású rekonstrukciós és fejlesztési munkák révén 1959-re már 70 ha-ra bővült az arborétum. Tájövezeteknek nevezett exóta-telepítéseket végeztek, ahol az egyes éghajlati övek jellegzetes fás növénytársulásainak fajait ültették el

mesterséges tó Jeliben

eredeti élőhelyüknek megfelelő előfordulásuk szerint. Megőrizték ugyanakkor a Hét-forrás szurdok Ambrózy által is szívesen látogatott bükkjeit, a tőzegmohás láp maradványait. A kerthez kiszolgáló, rekreációs területeket, autóparkolókat is csatoltak, melyekkel együtt napjainkra már 107 ha-ra nőtt a látogatható terület nagysága.

A bejáratától kezdődő parki részben, az Ambrózy-szobor környékén találjuk a kert legidősebb területeit, az eredeti, majd később kibővített Rhododendron gyűjteményt. Itt díszlik többek között az illatos sárga havasszépe (Rhododendron flavum), a japán és virágos babérhanga (Pieris japonica és Pieris floribunda), valamint számos babérmeggy (Laurocerasus officinalis) mellett a kert alapítójáról elnevezett Migazzi-tölgy (Quercus pubescens "Migazziana"). Ez az alacsony fácska az erdőállomány védelme alatt télen is megtartja zöld lombját. A parki részen láthatjuk a fenyőféléket és a nyír fajok

hófedte magyal bokor

és változatok bemutató-helyeit is. A fenyők közül többek között érdemes megtekinteni az Atlasz-cédrusokat (Cedrus atlantica), a kínai szúrósfenyőt (Cunninghamia lanceolata), vagy a japánciprust (Cryptomeria japonica).

havasszépe hibridek

A kert fő látványossága a havasszépe (Rhododendron) gyűjtemény. A világ különböző tájairól származó fajokkal találkozhatunk itt, melyek természetes kereszteződéssel számtalan új színvariációt képesek létrehozni. Az örökzöldek közül való a ketauba-havasszépe (Rhododendron catawbiense), mely nagy lilásrózsaszín virágait május végén hozza. Ciklámen színű virágaival május közepétől díszlik a grúziai havasszépe (Rh. smirnowii) és a fehér virágú Rh. mucronatum.

A fő sétautat követve eljutunk a tájővezetek területére, ahol a Balkán, a Himalája, Kína egyes tartományainak növényeit tekinthetjük meg. A Kaponyás-patak partján található a Mississippi-völgye, majd a Sziklás-hegység növényei. Innen a Hét-forrás vadregényes bükkös maradványához, idős tanúfáihoz érkezünk. Az arborétum további részei inkább az erdészeti honosítási kísérletek, kutatások színterei, bár ezek is rejtegetnek érdekességeket az ide látogatók számára.

nyíres

nárcisos mező

Helye: Kám község déli határa
Fenntartója: Szombathelyi Erdészeti RT.
Telefon: 94/572-060, Telefax: 94/572-069
Terület: 107 ha
Taxonok száma: 700

Nyitva tartás:

április:	szombat-vasárnap	8-17 óráig
május-június:	naponta	8-17 óráig
június-szeptember:	szombat-vasárnap	8-17 óráig

Belépődíj: van

Szakvezetés: nincs

Megközelítése:

A 8-as számú főúton, a Kám községi leágazástól 3,6 km-re

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
9941 Őrszentpéter, Siska szer 26/a.
Tel.: 94/548-034, Internet: www.orseginpi.hu

Szolgáltatásaink:

- csoportvezetés, előadások természetvédelmi és néprajzi témakörben
- erdei iskolához terepi programok és kézműves foglalkozások szervezése
- családoknak és csoportoknak szálláslehetőség

A JELI ARBORÉTUM

Kiadja: Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Őrszentpéter
Felelős kiadó: dr. Markovics Tibor igazgató
Szöveg: Tompa Tibor, Varga Péter
Fotó: Laki László, Tompa Tibor
Előkészítés: TOSO Kft., Szentgotthárd

Készült a Miniszterelnöki Hivatal Turisztikai Államtitkárságának és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával.

